

Rapport Nr. 0474

Archeologienota

Ekeren, Het Laar Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.2	Resultaten vooronderzoek	2
2.3	Keuze vervolgonderzoek	3
2.3.1	Onderzoek zonder ingreep in de bodem	3
2.3.2	Onderzoek met ingreep in de bodem	4
3	Programma van maatregelen	6
3.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
3.2	Onderzoekstechnieken proefsleuven	11
3.2.1	Algemene bepalingen	11
3.2.2	Specifieke methodologie	11
3.3	Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	14
4	Lijst met figuren	15
5	Bibliografie	15

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2020-1422
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020J82
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Antwerpen
	Deelgemeente	Ekeren
	Straat	Laar
Kadastrale gegevens	Gemeente	Ekeren
	Afdeling	34
	Sectie	E
	Percelen	148L, 148P, 151H, 151K, 151L, 154G en 151N
Coördinaten	Noordoost	X: 155510,25 Y: 218166,32
	Noordwest	X: 155419,37 Y: 218097,55
	Zuidoost	X: 155636,73 Y: 217773,35
	Zuidwest	X: 155469,72 Y: 217724,22
Oppervlakte plangebied		Ca. 60.790 m²
Oppervlakte projectgebied		Ca. 46.740 m²
Oppervlakte effectieve bodemingrepen		Ca. 10.236 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de nieuwbouw van een woonzorgcentrum aan het Laar te Ekeren. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek en enkele controleboringen uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Ekeren. Op cartografische bronnen werd het plangebied steeds onbebouwd weergegeven, gelegen in akker en/of weiland. Het gebied ligt ten noordoosten van het gehucht Het Laer. Op de cartografische kaart van 1969 is voor de eerste keer bebouwing te zien. Uit de historische gegevens is gekend dat het huidige kasteel sinds 1903 aanwezig is op het gebied, maar de bijhorende gebouwen, die omstreeks 2010 gesloopt werden en als ziekenhuis dienst deden, bestonden sinds 1946.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 2.5 en 10 m + TAW. Het plangebied zelf bevindt zich tussen 4.85 en 9.30 m + TAW. Deze hoogteverschillen zijn te wijten aan een plaatselijk, antropogene ophoging ten zuidoosten van het plangebied. Het plangebied bevindt zich op een lager gelegen gebied, richting de riviervallei van het Groot Schijn. Op ca. 120 meter afstand ten noorden van het plangebied stroomt de Laarse beek. Zuidelijk van het plangebied, op ca. 550 meter, loopt de Oudelandse beek. Deze wateren verder af naar het Groot Schijn. In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de depressie van Schyns-Nete. Deze eenheid is een laagliggend gebied (tussen 5 en 20 m + TAW). Het wordt gekenmerkt door een bosrijk zachtgolvend gebied met een parallelle reliëfstructuur gevormd door valleien en pliocene dekzandruggen. Hierbij kunnen klei en grof zand op de hoger gelegen delen en fijn zand in de lager gelegen delen teruggevonden worden. Lokaal zijn deze afgedekt door holocene rivierduinen. De depressie van de Schyns-Nete bestaat uit een afwisseling van overwegend west-oost georiënteerde ruggen en dalen met een geringe hoogte. Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als OT. Dit staat voor vergraven grond, wanneer bepaalde ingrepen van de mens het bodemprofiel totaal heeft gewijzigd of heeft vernietigd. Dit betekent dat de oorspronkelijk aanwezige natuurlijke bodem niet of bijna niet meer te herkennen valt.

Uit de raadpleging van de CAI blijkt dat de omgeving enkele archeologische vondsten en sporen kent. De dateringen van de meldingen zijn zeer divers. De omgeving van het plangebied kent vondsten daterende uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, nieuwe tijd en nieuwste tijd. De meldingen uit de nieuwe en nieuwste tijd betreffen meestal historische bebouwing, vaak op basis van cartografische studies. Er werden tijdens eerdere onderzoeken met ingreep op de bodem vaak vondsten vastgesteld daterende uit de ijzertijd en vroeg-Romeinse periode. Een onderzoek suggereerde een nederzetting, gesitueerd aan het Laar, die rond de 12de eeuw werd verlaten. Bij dit onderzoek werd ook lithisch materiaal ontdekt. Er werden in de omgeving van het plangebied ook enkele archeologienota's opgesteld. Hier werd telkens een archeologisch potentieel opgemaakt omwille van de landschappelijke ligging en geadviseerd tot verder vervolgonderzoek.

De opdrachtgever plant op het terrein de nieuwbouw van een woonzorgcentrum. Op het plangebied is momenteel een kasteeltje met een oppervlakte van ca. 406 m² aanwezig. Dit kasteel zal worden gesloopt vooraleer de bouw van het nieuw woonzorgcentrum kan doorgaan. Zoals eerder vermeld, is er reeds een sloopaanvraag hiervoor ingediend. De nieuwbouw zal een oppervlakte aannemen van ca. 3.240 m². Het nieuwe centrum zal beschikken over een ondergrondse parking. Deze parking is voorzien voor 60 auto's. Zo is het ook ingediend bij de vergunningsaanvraag. Initiatiefnemer hoopt dit later te reduceren naar 36 plaatsen cfr. de mobiliteitsstudie. De bouw van de nieuwbouw en de ondergrondse parkeergarage zal een zekere bodemverstoring veroorzaken tot zeker drie meter onder maaiveldhoogte. Rondom de nieuwbouw zal er nog een groenzone worden voorzien, alsook een brandweg en enkele parkeerplaatsen in asfalt. De groenzone zal bestaan uit de aanleg van gras, struiken en wandelpaden in dolomiet. Deze voorzieningen zullen een diepte aannemen van ca. 50 cm -mv, behalve de brandweg. Deze weg zal een diepteverstoring aannemen van ca. 80 cm -mv. Wanneer het volledige woonzorgcentrum gerealiseerd is, zal het huidige woonzorgcentrum dat zich ten noorden hiervan bevindt, volledig worden gesloopt. Deze sloop zal een aparte aanvraag zijn en behoort niet tot deze omgevingsvergunning.

Volgens de bodemkaart is gebleken dat het gebied zeer verstoord is en dat de originele, natuurlijke bodem gewijzigd of compleet verwijderd is. Er is sinds het begin van de 20ste eeuw ook steeds bebouwing aanwezig geweest op het plangebied die ook voor verstoring heeft gezorgd. Het kasteel aanwezig op het plangebied beschikt eveneens over een kelder. Omwille van deze redenen werden er enkele controleboringen uitgevoerd om de mate van de verstoringen en de aanwezigheid van het natuurlijk bodemprofiel vast te stellen.

Het gebied kent een gunstige ligging, dichtbij waterlopen en op een iets hoger gelegen gebied. Uit de controleboringen is gebleken dat het terrein opgehoogd lijkt te zijn. Zeker doordat het oorspronkelijke maaiveld (tussen ca. 115 en 135 cm -mv) nog in de boringen werd teruggevonden is de kans op het aantreffen van archeologie zeker bestaande. Ook ter hoogte van het kasteel wordt vermoed dat de fundering slechts beperkt de moederbodem heeft verstoord. Op basis van bovenstaande gegevens wordt er een verwachting toe geschreven voor sites uit de metaaltijden, Romeinse tijd en middeleeuwen. Uit de controleboringen, uitgevoerd op vrijdag 23 oktober 2020, blijkt dat er geen E- en/of B-horizont aanwezig is. Echter uit één van de boringen, gezet in januari 2021, bleek dat er een dunne B-horizont aanwezig is. Deze horizont is slecht lokaal, aangezien deze niet werd aangetroffen in de overige boringen. De aanwezigheid op het aantreffen van steentijdartefactensites wordt hierdoor matig tot laag verwacht. Het archeologisch potentieel voor sites uit de nieuwe en nieuwste tijd is eerder matig tot laag.

2.3 Keuze vervolgonderzoek

2.3.1 Onderzoek zonder ingreep in de bodem

GEOFYSISCH ONDERZOEK

Het is niet nuttig om geofysisch onderzoek toe te passen binnen het plangebied. Geofysisch onderzoek spoort anomalieën in de bodem op. Doordat de te verwachten archeologische resten bestaan uit grondsporen of vondsten zullen de resultaten van een geofysisch onderzoek niet afdoende zijn om eventuele sites op te sporen of te interpreteren.

Geofysisch onderzoek is niet schadelijk voor het bodemarchief binnen het plangebied.

Een kosten-batenanalyse toont aan dat het niet noodzakelijk is om geofysisch onderzoek uit te voeren in het plangebied. Doordat de te verwachten archeologische resten bestaan uit grondsporen of vondsten zullen de resultaten van een geofysisch onderzoek niet afdoende zijn om eventuele sites

op te sporen of te interpreteren. Om eventuele resultaten te verifiëren zal een vooronderzoek met ingreep in de bodem steeds noodzakelijk zijn.

VELDKARTERING

Het is niet nuttig een veldkartering uit te voeren binnen het plangebied. Tevens kunnen de resultaten van de veldkartering geen sluitend antwoord bieden op de aanwezigheid van intacte archeologische vindplaatsen. In se zijn alle archeologische vindplaatsen die aan de oppervlakte terug te vinden zijn reeds (gedeeltelijk) verstoord.

Het is niet mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein.

Een veldkartering is niet schadelijk voor het bodemarchief binnen het plangebied.

Een kosten-batenanalyse toont aan dat de resultaten uit een veldkartering niet garant staan voor een goede bewaring van een archeologische site. Om eventuele resultaten te verifiëren zal een vooronderzoek met ingreep in de bodem steeds noodzakelijk zijn.

LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

Het is niet nuttig een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren binnen het plangebied, aangezien er al eerder controleboringen werden uitgevoerd op het plangebied.

Het is niet mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein. Een landschappelijk bodemonderzoek kan pas uitgevoerd worden van zodra duidelijkheid is of de omgevingsvergunning bekomen wordt.

Een landschappelijk bodemonderzoek is niet schadelijk voor het bodemarchief binnen het plangebied.

Een kosten-batenanalyse toont aan dat een landschappelijk bodemonderzoek niet noodzakelijk is. Uit de reeds geplaatste controleboringen werd reeds voldoende informatie bekomen omtrent de bodemopbouw.

2.3.2 Onderzoek met ingreep in de bodem

VERKENNEND OF WAARDEREND ARCHEOLOGISCH BOORONDERZOEK, PROEFPUTTEN ONDERZOEK IN FUNCTIE VAN ARTEFACTENSITES

Het is niet nuttig een verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek en een proefputten onderzoek in functie van artefactensites uit te voeren, aangezien uit de meeste controleboringen is gebleken dat er geen E- en/of B-horizont bewaard is. In één boring werd een zeer dunne B-horizont bewaard. Dit gaat vermoedelijk om een lokaal verschijnsel, aangezien in de overige boringen deze niet werd aangetroffen.

Het is niet mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein. Een verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek en een proefputten onderzoek in functie van artefactensites kan pas

uitgevoerd worden van zodra de landschappelijke boringen uitgevoerd zijn én uit de resultaten hiervan blijkt dat er een intacte paleobodem bewaard is. Voor dit project wordt er geen landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierdoor is het ook niet mogelijk om verder onderzoek uit te voeren in functie van steentijd.

Een verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek en een proefputten onderzoek in functie van artefactensites booronderzoek is niet schadelijk voor het bodemarchief binnen het plangebied.

Een kosten-batenanalyse toont aan dat een verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek en een proefputten onderzoek in functie van artefactensites niet noodzakelijk is. Er wordt enerzijds geen landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd omwille van het feit dat er reeds controleboringen zijn uitgevoerd. Deze boringen gaven reeds voldoende informatie omtrent de bodemopbouw in het terrein. Er werden in de meeste boringen geen E- en/of B-horizont aangetroffen. Slechts in één boring werd een zeer dunne B-horizont aangetroffen, vermoedelijk gaat dit om een lokaal verschijnsel. Daarnaast wordt er een matig tot lage steentijdverwachting gegeven. Verder archeologisch booronderzoek is kosten-baten niet interessant, aangezien dit tevens moet voorafgaan aan een landschappelijk bodemonderzoek. Doordat er reeds informatie is bekomen omtrent de bodemopbouw vanuit de controleboringen, zou het archeologisch booronderzoek een onnodig kostenplaatje met zich meebrengen.

PROEFSLEUVENONDERZOEK

Het is nuttig een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Een proefsleuvenonderzoek is bij uitstek de manier op sporensites op te sporen.

Het is niet mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein. Een proefsleuvenonderzoek kan pas uitgevoerd worden van zodra de omgevingsvergunning bekomen is.

Een proefsleuvenonderzoek is schadelijk voor het bodemarchief binnen het plangebied. Het is echter wel de enige methode om sporensites op te sporen en te waarderen.

Een kosten-batenanalyse toont aan dat een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk is om aan te tonen of er al dan niet sporensites aanwezig zijn binnen de contouren van het plangebied.

Op basis van de uitgevoerde bureaustudie wordt door J. Verrijckt Bvba een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven geadviseerd. De mogelijke te volgen trajecten, gebaseerd op de resultaten van het proefsleuvenonderzoek, worden hieronder beschreven in het programma van maatregelen.

3 Programma van maatregelen

Uit bovenstaande gegevens adviseert J. Verrijckt Bvba een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

Vóór aanvang van het vooronderzoek dienen de aanwezige gebouwen en verhardingen bovengronds verwijderd te worden. Voor de uitvoering van het landschappelijk booronderzoek kan lokaal de verharding verwijderd worden, ten einde op deze manier de boringen te plaatsen.

In totaal dient 4.215 m² onderzocht te worden.

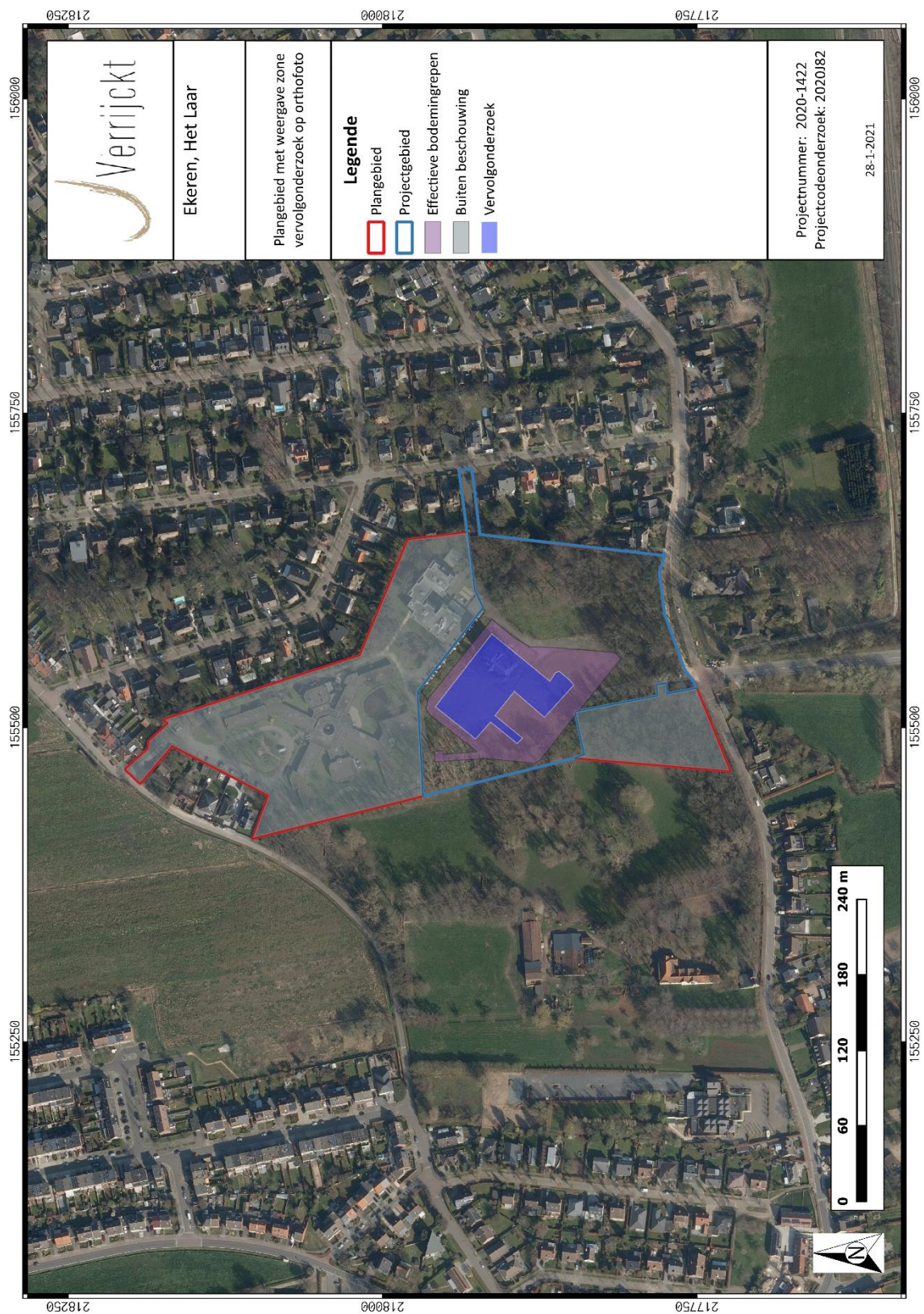
Afhankelijk van de resultaten uit het proefsleuvenonderzoek zijn volgende vervolgtrajecten mogelijk:

- Indien er relevante archeologische resten en/of sporen aanwezig zijn over de gehele onderzoekszone of in delen van deze zone, dient er vervolgonderzoek te gebeuren over het gehele onderzoekszone of in de geselecteerde delen van deze zone. Er kan ook geopteerd worden om in overleg te gaan met de opdrachtgever om deze resten en/of sporen te bewaren onder de vorm van behoud in situ. Echter mag hier in geen beding het archeologisch niveau aangetast worden door de geplande werkzaamheden.
- Zwaar verstoorde bodem door recente bodemingrepen, hierbij is de C-horizont diepgaand vergraven:
 - o Zware verstoring over de volledige onderzoekszone: geen verder onderzoek
 - o Gedeeltelijk verstoord onderzoekszone: beperkt verder onderzoek in niet verstoorde delen.

Figuur 1: Synthesepan op orthofoto¹

¹ AGIV 2018e

Figuur 2: Zone vervolgonderzoek op orthofoto²

² AGIV 2020d

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuvenonderzoek heeft tot doel om archeologische sites op te sporen, hun bewaringstoestand en eventuele bedreiging te evalueren.

Het uit te voeren onderzoek dient in uitgesteld traject uitgevoerd te worden, aangezien het onderzoek pas mogelijk is na het bekomen van de omgevingsvergunning.

Bij het verder archeologisch onderzoek dienen volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
- Wat is de aard van dit niveau?
- Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
- Kan dit niveau gedateerd worden?
- Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?
- Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
- Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sites uit de steentijden en vuursteenconcentraties

- Zijn er steentijdartefacten aanwezig?
- Is er een clustering in de steentijdartefacten aan te wijzen?
- Wat zijn de grenzen van de ruimtelijke spreiding(en) van de steentijdartefacten?
- Wat is de datering van de artefacten?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle - archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en bewaringstoestand van de archeologische waarden in het plangebied. Hieraan dient een advies gekoppeld te worden voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ.

3.2 Onderzoekstechnieken proefsleuven

3.2.1 Algemene bepalingen

Een proefsleuvenonderzoek is bij uitstek de methode om archeologische sporensites te onderzoeken. Hierbij worden transecten doorheen het landschap aangelegd tot op het eerste relevante archeologische niveau.

De algemene bepalingen van een proefsleuvenonderzoek, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk zijn hier van toepassing.

De sleuven dienen ingeplant te worden volgens de helling van het terrein. Op deze manier maken de sleuven een transect op het landschap.

Algemeen worden proefsleuven aangelegd door middel van parallelle sleuven met een tussenaafstand van maximum 15 meter. De sleuven dienen tussen 1,80 m en 2 m breed te zijn. De ideale dekkingsgraad van de sleuven ligt tussen 10 en 15% van het plangebied. Statistisch onderzoek en simulaties van sleuven op verschillende soorten vindplaatsen met diverse omvang hebben aangetoond dat met een dichtheid van 10% ongeveer 95% van alle vindplaatsen met een minimum omvang van 5 m in diameter worden opgespoord. Hierbij geldt dat de kans dat lineaire structuren worden gemist groter is indien sleuven parallel in dezelfde richting worden gelegd. Om de trefkans op dergelijke structuren te vergroten, dienen dwarssleuven en/of kijkvensters te worden aangelegd.³

Volgens de Code Goede Praktijk dient de dekkingsgraad van een proefsleuvenonderzoek 10% van het gehele terrein te bedragen. Dit dient aangevuld te worden met kijkvensters tot er een dekkingsgraad van 12,5 %.

3.2.2 Specifieke methodologie

Binnen de onderzoekszone van 4.215 m² worden er vijf proefsleuven geadviseerd. Drie proefsleuven hebben een noordwest-zuidoost oriëntatie. Twee proefsleuven hebben een noordoost-zuidswest oriëntatie. Op deze manier wordt er ca. 315 m proefsleuven aangelegd wat overeenkomt met 631 m². Dit komt overeen met ca. 14,9% van de onderzoekszone. De proefsleuven worden aangevuld met kijkvensters met een minimale dekking van 2,5% van de totale oppervlakte van het te onderzoeken gebied. Deze kijkvensters worden dusdanig aangelegd dat een duidelijk beeld verkregen wordt omtrent de aan- of afwezigheid, bewaring en aard van eventuele archeologische sites. De proefsleuven beperken zich tot de zone met geplande werken.

De aanleg van deze sleuven gebeurt met een graafmachine met een niet-getande graafbak van 1,80 m tot 2 m breed. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau. Indien er meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, wordt elk niveau apart geregistreerd en gewaardeerd.

Een selectie van de sporen wordt gecoupeerd, zodat een beantwoording van de onderzoeksvragen mogelijk is. In diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring geplaatst om een evaluatie van de bewaringstoestand en type van spoor mogelijk te maken. Per sleuf wordt machinaal

³ BORSBOOM & VERHAGEN 2012, 22-33

een profielput aangelegd. Deze profielpullen worden door een aardkundige beschreven conform de code goede praktijk.

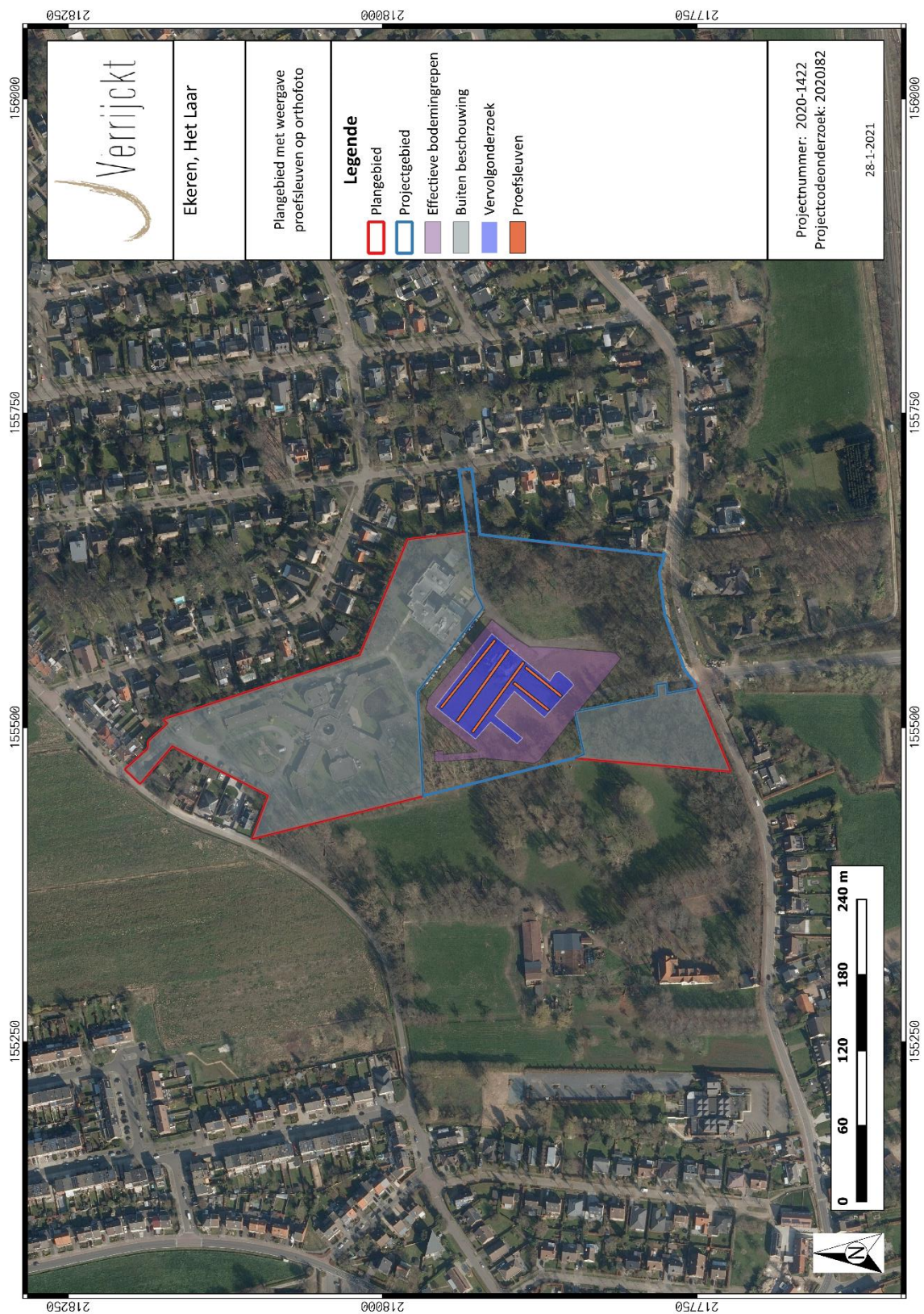
Alle sporen worden onderzocht door middel van een metaaldetector. Hierbij wordt geregistreerd welke sporen een signaal geven. Eventuele vondsten die zich aan de oppervlakte bevinden of aan het licht komen tijdens het couperen worden ingezameld.

De aanwezigheid van een prehistorische site is weinig waarschijnlijk maar kan nooit worden uitgesloten. Hierdoor dient tijdens de graafwerken aandacht te worden geschonken aan eventuele concentraties van lithische artefacten. Indien er lithische artefacten worden aangetroffen, moet er een inschatting worden gemaakt of het om verspreide, losse vondsten gaat of om concentraties van lithisch materiaal. Steentijd artefacten worden individueel ingemeten, ingezameld en bestudeert door een specialist.

Na afloop van het proefsleuvenonderzoek worden alle aangelegde sleuven en kijkvensters gedicht. Hierbij mag de graafmachine niet over de aangelegde vlakken rijden. Kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) worden afgedekt door een doek of plastic en worden op een hoger liggend niveau gemarkeerd (bijvoorbeeld door een houten paaltje). Hierdoor kunnen deze sporen bij een eventueel vervolgonderzoek snel opgespoord worden en gevrijwaard worden van eventuele verstoringen.

De veldwerkleider moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de Code Goede Praktijk. Tevens dient de veldwerkleider te beschikken over 150 dagen veldwerkervaring op landelijke sites in de Antwerpse Kempen.

Het onderzoek is succesvol wanneer een gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aan- of afwezigheid, de aard en omvang van een archeologische site.

Figuur 3: Sleuvenplan op orthofoto⁴

⁴ AGIV 2020d

3.3 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien. Moesten er tijdens de uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem redenen zijn waarom wel wordt afgeweken van de bepalingen in de code, dan worden deze gemotiveerd in het verslag van resultaten.

4 Lijst met figuren

Figuur 1: Syntheseplan op orthofoto.....	7
Figuur 2: Zone vervolgonderzoek op orthofoto	8
Figuur 3: Sleuvenplan op orthofoto	13

5 Bibliografie

BORSBOOM, A. & P. VERHAGEN, 2012. KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel:
Proefsleuvenonderzoek (IVO-P). SIKB